

Chinese pot veroorzaakt vuurwerk

redactie@uitvaartmedia.com

Eén van de vraagrubrieken in het aangiftebiljet Erfbelasting is of de overledene 'overige bezittingen' had. Hier kan worden ingevuld of er sierraden, schilderijen of antiek tot de nalatenschap behoren. De waarde van deze overige bezittingen die opgegeven moet worden, is de waarde op de datum van overlijden. Veelal is die waarde door een deskundige bepaald aan de hand van de op dat moment bestaande en voorzienbare waardebepalende feiten en omstandigheden. Maar hoe dient gehandeld te worden als na het waarderingsstijdstip bij verkoop een onverwacht hoge prijs wordt gerealiseerd? Voor die vraag zag ons hoogste rechtscollege de Hoge Raad (LJN:BZ8588, datum 26-4-2013) zich gesteld in de navolgende casus.

Ongeveer 10 jaar geleden is iemand overleden. De erfgenamen in de nalatenschap zijn vier belanghebbenden. Tot de nalatenschap behoorde een Chinese pot, een zogeheten Guan Yuan uit de Ming-dynastie. In de aangifte successierecht wordt onder andere deze pot zonder verdere specificatie opgenomen voor een totaalbedrag van 12.500 euro. De Inspecteur volgt de aangifte en ongeveer een jaar later wordt aan elk van de erfgenamen de definitieve aanslag successierecht opgelegd.

De erfgenamen wendden zich op een gegeven moment, kort nadat de aanslagen successierecht zijn opgelegd, tot veilinghuis Christie's. In eerste instantie kennen die aan de Chinese pot een waarde toe van maximaal 100.000 euro. Twee weken later wordt deze waarde door het veilinghuis verhoogd tot maximaal 400.000 euro. Nadien wordt op verzoek van de erfgenamen de waarde verhoogd tot 1.000.000 pond. De klap op de vuurpijl komt in juli 2005. Dan wordt de pot

bij een in Londen gehouden veiling verkocht voor een veelvoud van de taxatiewaarde, namelijk voor 23 miljoen euro.

Na de veiling dienen belanghebbenden nog wel een suppletieaangifte in bij de Belastingdienst. De waarde van de pot wordt verhoogd naar 100.000 euro gezien de waarde die het veilinghuis in eerste aanleg had getaxeerd. De Inspecteur van de Belastingdienst krijgt echter lucht van de veilingopbrengst en legt met dagtekening 18 maart 2008 aan elk van de erfgenamen navorderingsaanslagen op waarbij de waarde van de nalatenschap wordt verhoogd met 23 miljoen euro, conform de veilingopbrengst.

De erfgenamen zijn het niet eens met deze beslissing en na ingediend bezwaar, dat door de Inspecteur wordt afgewezen, gaan zij in beroep bij de Rechtbank. De Rechtbank constateert dat de Inspecteur bij het Instituut Collectie Nederland advies heeft ingewonnen. Volgens dat advies bedroeg de waarde van de pot rond de overlijdensdatum ongeveer 12 miljoen euro. Omdat de partijen het niet eens worden over de waarde van de pot stelt de Rechtbank schattenderwijs, bij wijze van compromis, de waarde per overlijdensdatum vast op 10 miljoen euro. De erfgenamen stellen hierna hoger beroep in bij het Hof. Voor het Hof bepleiten de erfgenamen een waarde van 350.000 euro. De Inspecteur nam het standpunt in dat de uitspraak van de Rechtbank moet worden bevestigd. Ook hier uiteindelijk geen witte rook voor de erfgenamen.

Het Hof is zelfs van mening dat een tijdsverloop van 20 maanden tussen overlijdensdatum en verkoopdatum niet dusdanig is dat de verkoopprijs geen uitgangspunt zou mogen vormen bij de waardebepaling van

de pot op de overlijdensdatum. Het Hof verenigt zich dan ook met het oordeel van de Rechtbank. Belanghebbenden hebben dan nog één ijzer in het vuur namelijk beroep in cassatie instellen bij de Hoge Raad. Ook hier zien de belanghebbenden hun pleidooi in rook opgaan. De A-G veegt, na een gloedvol betoog, alle argumenten van belanghebbenden van tafel. De waarde van de Chinese pot blijft derhalve voor de aangifte successierecht staan op 10 miljoen euro.

Deze uitspraak bewijst dat de term 'definitieve aanslag' niet betekent dat een de Inspecteur niet meer op deze aanslag zou mogen terugkomen. Dit mag uiteraard bij een bewuste fout van de belastingplichtige maar ook bij een onbewuste fout in combinatie met een nieuw feit. Dit is echter wel aan termijnen gebonden. De erfgenamen hadden wellicht een open oog voor deze termijnen moeten hebben. ■

.....
***'De Chinese pot
 wordt geveild voor
 een veelvoud van de
 taxatiewaarde'***
